

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
**на тему: «Зміст, порядок формування та аудит облікової політики
підприємства»**

Виконав: студент групи ООст-21
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Микитин Станіслав Васильович
Керівник: Кузьмін Т.Л.
Рецензент: Кушнір О.С.

Івано-Франківськ – 2024 р.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування
Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(підпис)
Баланюк І.Ф.

“29” листопада 2023 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу студента
Микитину Станіславу Васильовичу

1. Тема роботи: «Зміст, порядок формування та аудит облікової політики підприємства», керівник роботи: асистент кафедри облік і оподаткування Кузьмин Тетяна Леонідівна.
2. Перелік питань, які потрібно розробити:
 - розкрити сутність облікової політики підприємства та принципи її формування;
 - дослідити нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства;
 - здійснити роль і місце формування облікової політики у діяльності підприємства;
 - розкрити організаційні підходи до формування облікової політики у межах фінансового і управлінського обліку;
 - здійснити методичні аспекти розроблення облікової політики підприємством;
 - визначити удосконалення методики формування облікової політики підприємства;
 - визначити організація і методика проведення аудиту дотримання облікової політики підприємством;
 - проаналізувати аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства;

– розкрити облікова політика у системі інформаційного забезпечення управління підприємством.

3. Дата здачі завдання 04.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ З/п	Назва етапів роботи	Строк використання етапів роботи	Примітка
1	<i>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА</i>	17.02.2024 р.	
2	<i>РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО- МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ»</i>	18.03.2024 р.	
3	<i>РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ»</i>	19.04. 2024 р.	

Студент _____

Станіслав МИКИТИН

Керівник роботи _____

Тетяна ЛЕОНІДІВНА

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу
студента 2 курсу групи ОО(ст)-21

Микитину Станіславу Васильовичу
на тему

**«Зміст, порядок формування та аудит облікової політики
підприємства»**

Облікова політика підприємства є ґрунтовим та актуальним дослідженням яке свідчить про глибокі теоретичні знання та практичні навички в сфері бухгалтерського обліку і аудиту. Таким чином, облікова політика є сукупністю конкретних елементів організації бухгалтерського обліку, які визначаються підприємством на підставі загальноприйнятих правил.

Дослідивши порядок формування та аудит облікової політики підприємства використовуючи при цьому різноманітні джерела інформації, включаючи законодавство, нормативно-правові акти, наукові статті а також практику роботи підприємств це робить процес формування облікової політики підприємства більш складним і динамічним.

Практичне значення формування облікової політики підприємства та аудиту прикладені в діяльність ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ».

Кваліфікаційна робота Микитина Станіслава Васильовича на тему: «Зміст, порядок формування та аудит облікової політики підприємства» є завершеним і

відповідає вимогам таким робіт, допускається до захисту а автор заслуговує присудження кваліфікації бакалавра обліку і оподаткування.

Науковий керівник:

асистент кафедри облік і оподаткування

Прикарпатського національного

університету імені Василя Стефаника

Тетяна Леонідівна

"27" травня 2024 р.

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу

студента 2 курсу групи ОО(ст)-21

Микитину Станіславу Васильовичу

на тему:

«Зміст, порядок формування та аудит облікової політики підприємства»

Актуальністю обраної теми є те оскільки можливість дослідити вивчення теоретичних основ облікової політики підприємства також чинне законодавство та нормативно-правові акти, що регулюють формування облікової політики підприємства, розробити методичні рекомендації щодо формування облікової політики підприємства. Також актуальністю теми обумовлюється постійним змінам у законодавстві та нормативно-правовій базі що регулюють бухгалтерський облік, вимагають від підприємств адаптації облікової політики.

У таких умовах розробка і впровадження ефективної облікової політики стає критично важливою для відповідності вимогам законодавства і зменшення ризиків штрафних санкцій.

Практична значимість роботи є врахування нормативно-правових вимог при формуванні облікової політики забезпечує відповідність фінансової звітності діючому законодавству. Це знижує ризики санкцій з боку контролюючих органів та забезпечує законність облікових операцій. А також методи і процедури аудиту облікової політики підприємства допомагають аудиторам більш ефективно здійснювати перевірки підприємства ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ».

Наявність недоліків бакалаврської роботи є увага на те що облікова політика демонструє глибоке розуміння теми і здатність до аналізу і синтезу інформації. Врахування значених недоліків допоможе покращити якість дослідження та підвищити його наукову і практичну цінність.

Загальний висновок Кваліфікаційна робота Микитина Станіслава Васильовича на тему «Зміст, порядок формування та аудит облікової політики підприємства» є завершеним проведеним науковим дослідженням та змістом і відповідає вимогам. Автор заслуговує присудження кваліфікації бакалавра обліку і оподаткування.

Рецензент:

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри економічної кібернетики
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

Олександр Сергійович

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1 Сутність облікової політики підприємства та принципи її формування.....	5
1.2 Нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства.....	11
1.3 Роль і місце формування облікової політики у діяльності підприємства.....	17
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ».....	26
2.1 Організаційні підходи до формування облікової політики у межах фінансового і управлінського обліку.....	26
2.2 Методичні аспекти розроблення облікової політики підприємством.....	29
2.3 Удосконалення методики формування облікової політики підприємства.....	34
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ».....	38
3.1 Організація і методика проведення аудиту дотримання облікової політики підприємством.....	38
3.2 Аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства.....	43
3.3 Облікова політика у системі інформаційного забезпечення управління підприємством.....	47
ВИСНОВОК.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ.....	58

ВСТУП

В умовах динамічного розвитку ринкової економіки, зростання конкуренції та посилення вимог до прозорості та достовірності фінансової звітності, облікова політика підприємства відіграє все більш важливу роль. Вона визначає принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що, в свою чергу, впливає на якість інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень, оцінки фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Вибрана тема дослідження є актуальною, оскільки є можливість дослідити і завданням є вивчення теоретичні основи облікової політики підприємства також чинне законодавство та нормативно-правові акти, що регулюють формування облікової політики підприємства, розробити методичні рекомендації щодо формування облікової політики підприємства.

Для досягнення вищезазначеної мети було виконано наступні завдання:

- дослідити сутність облікової політики підприємства та принципи її формування;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства;
- дослідити роль і місце формування облікової політики у діяльності підприємства;
- розробити організаційні підходи до формування облікової політики у межах фінансового і управлінського обліку;
- дослідити методичні аспекти розроблення облікової політики підприємством;
- розробити удосконалення методики формування облікової політики підприємства;
- визначити організація і методика проведення аудиту дотримання облікової політики підприємством;
- проаналізувати аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства;

– визначити облікова політика у системі інформаційного забезпечення управління підприємством

Об'єктом дослідження є облікова політика підприємства на ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ».

При підготовці бакалаврської роботи використовувалися наступні методи дослідження: індуктивний – для вивчення застосування облікової політики підприємства; також фактори які впливають на формування облікової політики;

дедуктивний – для розробки методичних рекомендацій щодо формування облікової політики; графічне узагальнення отриманих результатів і розробки пропозицій щодо дослідження і правильності формування облікової політики підприємства.

Загальна структура бакалаврської роботи складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність облікової політики підприємства та принципи її формування

Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності – таке визначення облікової політики наведене в статті 1 «Визначення термінів» Закону України від 16.07. 99 р. №996-ХІУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Облікова політика є складовою частиною фінансової звітності і повинна розроблятися самостійно кожним підприємством в Україні, зареєстрованим у встановленому чинним законодавством порядку. Основна її мета – забезпечити одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, необхідної всім користувачам фінансової звітності для прийняття відповідних управлінських та інвестиційних рішень . При виборі облікової політики необхідно враховувати наступні фактори:

- організаційно-правову форму (статус) підприємства;
- форму власності;
- галузеву належність;
- розміри підприємства;
- наявність структурних підрозділів;
- стратегію фінансово-економічного розвитку;
- рівень окупності витрат;
- рівень технічної оснащеності підприємства;
- кадрове забезпечення (рівень кваліфікації бухгалтерських кадрів, ініціативність керівників);
- економічний стан на підприємстві та Україні в цілому;
- стан законодавства.

Складовою частиною організації обліку на підприємстві є перелік документів, що використовуються для первинного відображення господарських операцій, а також перелік облікових реєстрів, необхідних для накопичення і систематизації інформації.

При формуванні облікової політики передбачається майнова відокремленість і безперервність діяльності підприємства, послідовність застосування облікової політики, а також тимчасова визначеність фактів господарської діяльності. Облікова політика повинна відповідати вимогам повноти, обачності, пріоритету змісту над формою, несуперечності та раціональності. Правильно розроблена облікова політика враховує умови та можливості ведення господарської діяльності і вона повинна забезпечувати:

- повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх фактів господарської діяльності;
- готовність бухгалтерського обліку не тільки до доходів і активів, а й до можливих витрат та зобов'язань;
- відображення в бухгалтерському обліку фактів та умов господарської діяльності виходячи не тільки з їх правової форми, але й з їх економічного змісту;
- тотожність даних аналітичного обліку оборотам та залишкам по рахунках синтетичного обліку на перше число кожного місяця, а також показників бухгалтерської звітності даним синтетичного та аналітичного обліку;
- раціональне ведення бухгалтерського обліку виходячи з умов господарської діяльності та величини підприємства.

Оскільки ефективне формування облікової політики передбачає окрім знання чинної нормативної бази, ще й вміння творчого її застосування, основними проблемами, які виникають при формуванні облікової політики підприємства є: чинне бухгалтерське та податкове законодавство на якому ґрунтуються принципи, прийоми та методи бухгалтерського обліку, які використовуються підприємством; фактор ризику, оскільки рішення приймаються під дією суб'єктивного судження; недостатня інформованість користувачів фінансової інформації про нові методи обліку; неможливість через

механізм облікової політики підприємствами вирішувати питання, які безпосередньо не входять до їх компетенції та не врегульовані нормативними документами.

Таким чином, облікова політика є сукупністю конкретних елементів організації бухгалтерського обліку, які визначаються підприємством на підставі загальноприйнятих правил. Облікова політика передбачає відкритість для зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації, що відображається у фінансовій звітності. Поняття «облікова політика» (accounting policy) офіційно введено у міжнародну практику обліку в 1975 році з виходом Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку МСБО 1 «Розкриття облікової політики». На законодавчому рівні принципи і правила бухгалтерського обліку встановлені Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Саме цим законом обумовлена необхідність складання облікової політики. В податковому законодавстві необхідність затвердження певних методів в обліковій політиці встановлена у Податковому Кодексі України.

Для підприємств, які застосовують міжнародні стандарти, складання облікової політики регулюється Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності» (Presentation of Financial Statement), Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 8 (МСБО 8) «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» (Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors). Згідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку МСБО 8 облікові політики - це конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовувана суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансових звітів. Національне законодавство йде на зближення з міжнародними стандартами, відмовляючись від жорсткої регламентації методів і принципів обліку, надаючи право вибору облікової політики. Так, Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 року № 635 «Про затвердження» Складаючи облікову політику, підприємство повинне обирати такі принципи, методи і процедури, щоб

достовірно відобразити фінансовий стан і результати своєї діяльності і забезпечити порівнянність фінансових звітів.

Тобто головним призначенням облікової політики є встановлення найбільш приємних для конкретного підприємства методів обліку і на їх основі складання фінансової звітності, що відповідає певним якісним характеристикам.

Принципи формування облікової політики підприємства включати такі аспекти як:

1. Відкритість і прозорість. Підприємство повинно вести відкриту та прозору комунікацію зі всіма зацікавленими сторонами. Це може включати регулярні звіти, публікації, консультації тощо.

2. Етичність та відповідальність. Облікова політика повинна враховувати етичні принципи та відповідальність перед суспільством, клієнтами, співробітниками та іншими зацікавленими сторонами.

3. Взаємовигідність. Стосунки зі всіма зацікавленими сторонами мають базуватися на взаємо вигідності та взаємодопомозі. Підприємство повинно дбати про те, щоб взаємо вигідність була забезпечена для всіх сторін.

4. Комунікація та взаємодія. Важливо мати ефективні канали комунікації та забезпечувати відкритий діалог з усіма зацікавленими сторонами.

5. Сталість інтересів. Політика повинна бути стійкою та відображати основні цілі та цінності підприємства.

Формування облікової політики вимагає вивчення потреб і очікувань зацікавлених сторін, аналізу контексту діяльності підприємства та розробки стратегій для ефективної взаємодії з ними. Формування облікової політики (рис.1.1).



Рис. 1.1. Формування облікової політики

Облікова політика дозволяє реалізувати економічну свободу підприємства в умовах ринкової економіки.

Відповідно до статті 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємство самостійно: - визначає свою облікову політику; - обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», та з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології обробки облікових даних; - розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій; – визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів; – затверджує правила документообороту і

технологію обробки 10 облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку; – може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, які зобов'язані вести бухгалтерський облік з подальшим включенням їх показників до фінансової звітності підприємства. Облікова політика забезпечує реалізацію принципу послідовності, який вимагає постійного (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики.

При цьому зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності. Облікова політика є важливою передумовою забезпечення такої якісної характеристики фінансової звітності як зіставність, яка дозволяє користувачам фінансової звітності порівнювати фінансові звіти за різні періоди та фінансові звіти різних підприємств. Відповідно до п. 6 розділу III національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» підприємство повинно висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису: – принципів оцінки статей звітності; – методів обліку щодо окремих статей звітності. Облікова політика застосовується щодо подій та операцій з моменту їх виникнення.

У цьому випадку облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбудуться після дати зміни облікової політики. Діюче законодавство чітко визначає порядок зміни облікової політики підприємства. Так, п.9 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» передбачено наступні причини які обумовлюють зміну 11 облікової політики. По-перше, зміна вимог статуту підприємства (зміна форми власності, виду діяльності, реструктуризація підприємства, тощо). По-друге, зміни вимог органу, який затверджує положення (стандарти) бухгалтерського обліку, тобто внесення поправок до чинних стандартів бухгалтерського обліку або прийняття нових.

Наприклад, вилучення з переліку методів оцінки запасів при їх вибутті методу ЛФО вимагає від підприємств, які застосовували цей метод, внесення

зміни до наказу про облікову політику про застосування іншого методу оцінки запасів. По-третє, зміни які забезпечать більш достовірне і повне відображення подій або операцій у фінансовій звітності підприємства.

Наприклад, підприємство займається роздрібною торгівлею, яка передбачає широкий асортимент товарів. Вибуття товарів оцінюється за методом ціни продажу. Керівництво вирішує змінити його на метод ФІФО на тій підставі, що останній більш точно відображає операції з руху товарів. При цьому не вважається зміною облікової політики встановлення її для: - подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій; – подій або операцій, які не відбувалися раніше.

Отже облікова політика підприємства є важливою складовою системи управління, яка визначає єдині правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Її формування ґрунтується на принципах об'єктивності, відповідності законодавству, узгодженості, стабільності та практичності також важливо, щоб облікова політика регулярно переглядалася та оновлювалася з урахуванням змін у законодавстві, національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, а також цілей та завдань підприємства.

1.2. Нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства

Загалом головними нормативно - правовими документами, які визначають, необхідність облікової політики підприємства, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Організація обліку і контролю за центрами відповідальності є важливим елементом управління на підприємстві. Ця система дозволяє розподіляти відповідальність і контролювати результати діяльності відповідно до функціональної структури організації. Основні кроки і методи для організації обліку і контролю за центрами відповідальності включають такі етапи:

- визначення центрів відповідальності у межах підприємства;
- встановлення бюджетів;
- введення системи обліку витрат і доходів;
- використання ключових показників продуктивності;
- аналіз та звітність;
- застосування системи контролю.

Ця система допомагає виявляти проблемні місця, забезпечує ефективне розподіл ресурсів і сприяє досягненню стратегічних цілей компанії.

Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності.

Облікові політики — конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання під час складання та подання фінансової звітності.

Із визначення облікової політики впливає можливість вибору підприємством певних принципів, методів і процедур (згідно з українським законодавством) або певних принципів, основ, домовленостей і правил (відповідно до міжнародного законодавства).

Згідно з п. 6 р. IV НП(С)БО 1 підприємство має висвітлювати обрану облікову політику шляхом опису: принципів оцінки статей звітності; методів обліку щодо окремих статей звітності.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»:

– цей закон встановлює загальні принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні;

– стаття 1 цього закону визначає облікову політику як сукупність принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності;

– стаття 9 цього закону надає підприємству право самостійно обирати облікову політику, за винятком випадків, коли вибір методів обліку прямо визначений цим законом або іншими нормативно-правовими актами.

2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО):

– НП(С)БО розробляються та затверджуються Міністерством фінансів України;

– вони встановлюють єдині правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з певних питань;

– деякі НП(С)БО містять положення, які стосуються вибору облікової політики. Наприклад, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає принципи, на яких ґрунтується облікова політика, та вимагає від підприємств розкривати інформацію про свою облікову політику у фінансовій звітності.

3. Міжнародні стандарти бухгалтерської звітності (МСБО):

– МСБО розробляються та затверджуються Радою з міжнародних стандартів бухгалтерської звітності (IASB);

– в Україні МСБО застосовуються в редакції, адаптованій до національних умов, шляхом затвердження їх Кабінетом Міністрів України;

– МСБО містять більш детальні та всебічні положення щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, ніж НП(С)БО;

– підприємства, які застосовують МСБО, повинні дотримуватися їх вимог щодо вибору облікової політики.

4. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства:

– ці методичні рекомендації розроблені Міністерством фінансів України та затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.05.2007 № 547;

– вони містять рекомендації щодо формування та оформлення облікової політики підприємства;

– хоча ці рекомендації не є обов'язковими до застосування, вони можуть бути корисними для підприємств при розробці власної облікової політики;

В Україні формування облікової політики підприємства регулюється наступними нормативно-правовими актами:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 293-XIV:

– цей Закон визначає основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні, а також порядок ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності суб'єктами господарювання;

– стаття 8 цього Закону встановлює, що підприємство самостійно обирає облікову політику, затверджується вона наказом або розпорядженням керівника підприємства;

– облікова політика підприємства повинна відповідати вимогам цього Закону, національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО) та міжнародним стандартам бухгалтерської звітності (далі - МСБО).

2. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО):

– НП(С)БО розробляються та затверджуються Міністерством фінансів України;

– НП(С)БО містять норми та правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності з окремих питань бухгалтерського обліку;

– при формуванні облікової політики підприємства слід керуватися вимогами НП(С)БО, які стосуються відповідної сфери діяльності підприємства.

3. Міжнародні стандарти бухгалтерської звітності (далі–МСБО):

– МСБО розробляються та затверджуються Радою з міжнародних стандартів бухгалтерської звітності (далі – МСМСБО);

– підприємства, які ведуть бухгалтерський облік та складають фінансову звітність відповідно до МСМСБО, зобов'язані застосовувати МСБО;

4. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23 квітня 2008 року № 419:

– ці Методичні рекомендації містять рекомендації щодо формування та оформлення облікової політики підприємства;

– методичні рекомендації не є обов'язковими до застосування, але вони можуть бути корисними при формуванні облікової політики підприємства. Рівні нормативно-правових регулювань облікових політик підприємства (рис.1.2)

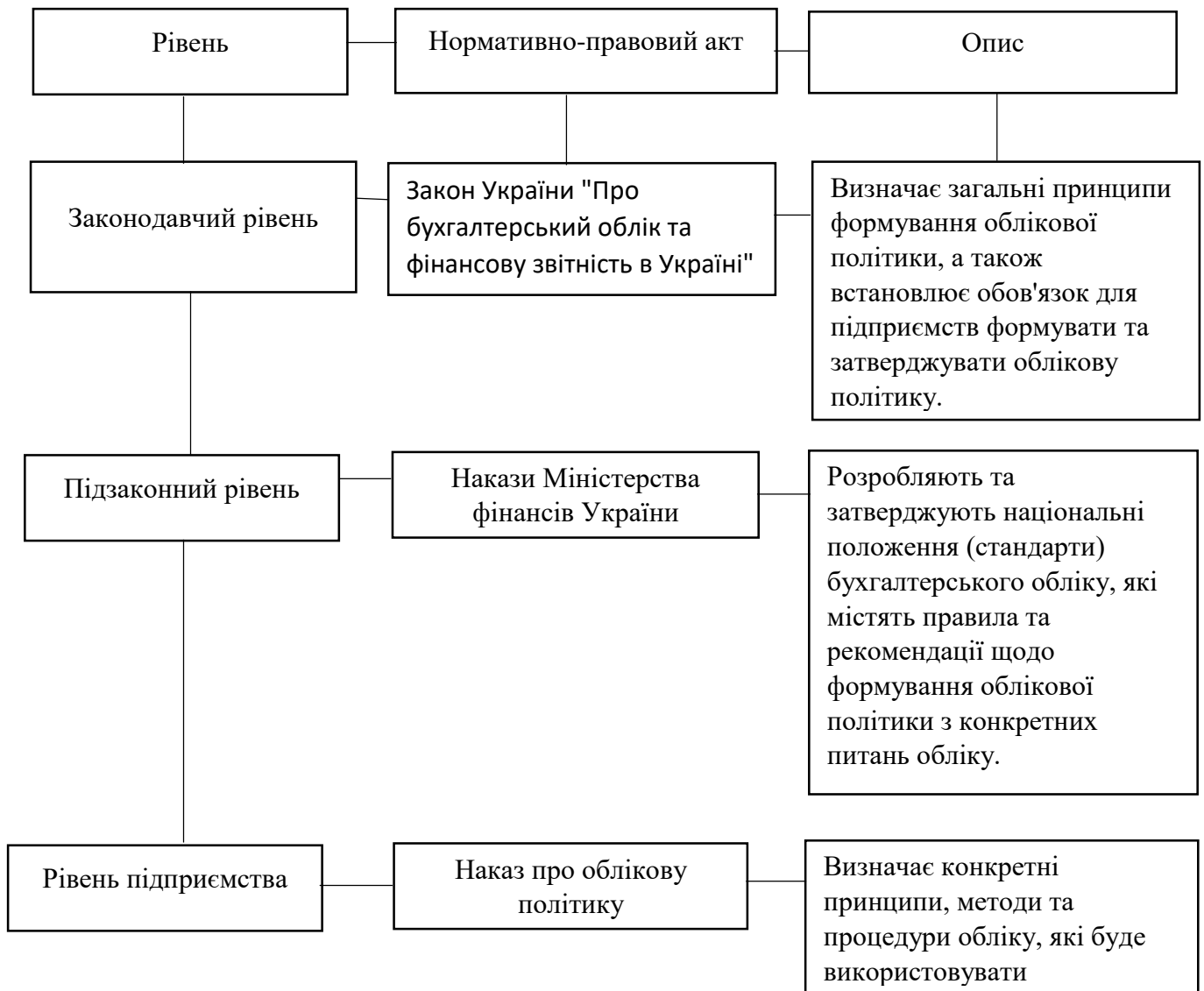


Рис.1.2. Рівні нормативно-правових регулювань облікових політик підприємства

В Україні нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства здійснюється на трьох рівнях:

1. Законодавчий рівень:

– закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" (від 16.07.1999 № 293-XIV) визначає загальні принципи формування облікової політики, а також обов'язкові складові її змісту;

– Податковий кодекс України (від 02.12.2010 № 2755-VI) встановлює правила ведення податкового обліку, які частково впливають на формування облікової політики;

– інші закони та нормативно-правові акти, які містять положення щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

2. Нормативно-методологічний рівень:

– національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО), затверджені Міністерством фінансів України, встановлюють єдині правила ведення бухгалтерського обліку з окремих питань, що дає змогу підприємствам формувати свою облікову політику в межах цих правил;

– методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.05.2007 № 547, надають рекомендації щодо структури та змісту облікової політики, а також щодо процесу її розробки та затвердження.

3. Рівень підприємства:

– наказ про облікову політику - це внутрішній документ підприємства, який затверджується керівником підприємства та визначає конкретні методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності на цьому підприємстві;

Основні принципи формування облікової політики:

Об'єктивність: облікова політика повинна ґрунтуватися на об'єктивних даних та інформації, що забезпечує достовірне відображення активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства

Відповідність законодавству: облікова політика повинна відповідати вимогам чинного законодавства України, а також національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

– узгодженість: облікова політика повинна бути узгоджена з іншими внутрішніми документами підприємства, зокрема з наказом про інвентаризаційну політику, наказом про документообіг тощо;

– стабільність: облікова політика, як правило, застосовується протягом одного звітного року. Зміна облікової політики допускається лише у випадках, передбачених законодавством або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;

Важливо зазначити що нормативно-правове регулювання формування облікової політики підприємства в Україні постійно розвивається та вдосконалюється. Це пов'язано з потребою адаптувати бухгалтерський облік та фінансову звітність до міжнародних стандартів та практики.

Підприємствам при формуванні облікової політики слід ретельно вивчати чинне законодавство та нормативно-правові акти, а також враховувати особливості своєї діяльності.

1.3. Роль і місце формування облікової політики у діяльності підприємства

Облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Формування облікової політики відіграє важливу роль у діяльності підприємства, оскільки вона:

- забезпечує достовірність та об'єктивність фінансової звітності;
- дозволяє керівництву підприємства приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- сприяє підвищенню прозорості фінансової діяльності підприємства;
- забезпечує відповідність обліку вимогам чинного законодавства та нормативних актів з бухгалтерського обліку;
- створює єдині підходи до ведення обліку на підприємстві;
- дозволяє оптимізувати податкові зобов'язання підприємства;

Місце формування облікової політики в структурі управління підприємством:

- облікова політика розробляється та затверджується керівником підприємства;

- за розробку облікової політики, як правило, відповідає головний бухгалтер підприємства;

- при розробці облікової політики можуть брати участь інші фахівці підприємства, зокрема юристи, економісти, фінансисти;

- облікова політика повинна бути доведена до відома всіх працівників підприємства, які беруть участь у веденні бухгалтерського обліку.

Важливо що облікова політика - це не статичний документ

Облікова політика підприємства відіграє важливу роль у його господарській діяльності, адже вона:

- визначає методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Це дозволяє підприємству забезпечити достовірність та об'єктивність інформації про його фінансовий стан та результати діяльності;

- сприяє захисту інтересів підприємства. Облікова політика може бути використана як аргумент у суперечках з податковими органами, кредиторами та іншими контрагентами;

- підвищує прозорість фінансової звітності. Завдяки обліковій політиці користувачі фінансової звітності можуть краще зрозуміти принципи та методи, які використовувалися при її складанні;

Місце формування облікової політики на підприємстві:

- відповідно до чинного законодавства України, облікова політика формується на підприємстві;

- рішення про формування облікової політики приймається керівником підприємства;

- облікова політика може бути розроблена бухгалтерською службою підприємства або залученими фахівцями;

- затверджується облікова політика наказом керівника підприємства;

Процес формування облікової політики:

- визначення цілей та завдань формування облікової політики;
- аналіз чинного законодавства та нормативних актів з бухгалтерського обліку;
- вивчення специфіки діяльності підприємства;
- обрання методів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- документування облікової політики;
- затвердження облікової політики керівником підприємства;
- ознайомлення з обліковою політикою працівників бухгалтерської служби;
- застосування облікової політики протягом звітного року;
- внесення змін до облікової політики у разі потреби;

Важливо знати :

- облікова політика повинна бути доступною для ознайомлення всім зацікавленим особам;
- зміни до облікової політики повинні бути належним чином розкриті у фінансовій звітності;

Формування облікової політики (див.рис.1.3).



Рис.1.3. Фактори формування облікової політики

В обліковій політиці прописують лише ті методи та принципи обліку і оцінки, для яких можливі декілька варіантів обліку або відносно яких існує невизначеність. А вимоги та норми, для яких не передбачено вибір з декількох варіантів, не потрібно повторювати в своєму наказі про облікову політику (бо якщо законодавство зміниться, то доведеться терміново змінювати наказ).

Розробкою облікової політики здебільшого займається бухгалтерська служба (або бухгалтер). Для визначення окремих показників можуть залучатися інші фахівці підприємства. Приміром, для визначення методу оцінки вибуття запасів — матеріально відповідальні особи (комірники тощо).

Окремі елементи облікової політики можуть встановлюватися установчими документами, наприклад необхідність складання окремого балансу філіями.

Встановлена підприємством облікова політика застосовується всіма філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами незалежно від їх місцезнаходження.

Формування облікової політики є важливим аспектом фінансового менеджменту підприємства, яке відіграє значну роль у його діяльності та розвитку.

Основні ролі облікової політики на підприємствах:

1. Забезпечення достовірного обліку та звітності:

– облікова політика визначає методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що сприяє отриманню достовірної та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та зміни фінансового становища підприємства;

– це дає змогу користувачам фінансової звітності (інвесторам, кредиторам, керівництву підприємства, державним органам тощо) приймати обґрунтовані рішення на основі достовірної інформації.

2. Оптимізація податкових зобов'язань:

– в рамках облікової політики підприємство може обирати ті методи обліку, які дозволяють йому мінімізувати свої податкові зобов'язання в межах чинного законодавства;

– це сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства та його конкурентоспроможності.

3. Управління фінансовими ризиками:

– облікова політика може включати методи обліку та оцінки фінансових ризиків, з якими стикається підприємство (ризик курсових різниць, кредитний ризик, ризик втрати активів тощо);

– це дозволяє керівництву підприємства краще оцінювати та контролювати ці ризики, що сприяє прийняттю більш ефективних управлінських рішень.

4. Підвищення прозорості та інформативності:

– облікова політика, яка є загальнодоступною, сприяє підвищенню прозорості діяльності підприємства та його фінансового становища;

– це робить підприємство більш привабливим для інвесторів та інших зацікавлених сторін.

5. Забезпечення відповідності міжнародним стандартам:

– в умовах глобалізації та інтеграції України до світового економічного простору важливо, щоб облікова політика підприємств відповідала міжнародним стандартам бухгалтерського обліку;

– це сприяє підвищенню інвестиційної привабливості українських підприємств та полегшує їм вихід на міжнародні ринки;

Загалом, формування облікової політики є важливим інструментом управління для підприємств, який дозволяє їм:

- досягти своїх стратегічних цілей;
- покращити фінансові результати;
- підвищити прозорість та інформативність;
- знизити фінансові ризики;
- забезпечити відповідність міжнародним стандартам;

Формування облікової політики є одним із найважливіших аспектів фінансового менеджменту підприємства, яке відіграє суттєву роль у його діяльності та розвитку.

Місце формування облікової політики у структурі управління підприємством можна визначити наступним чином:

– стратегічний рівень: Облікова політика повинна відповідати загальній стратегії розвитку підприємства та сприяти її досягненню.

– тактичний рівень: Облікова політика використовується як інструмент для реалізації поточних завдань та цілей підприємства;

– операційний рівень: облікова політика втілюється в життя на рівні бухгалтерської служби, яка веде бухгалтерський облік та складає фінансову звітність відповідно до обраних методів;

З огляду на це, формування облікової політики має здійснюватися за участю:

– керівництва підприємства: Керівництво визначає загальні принципи та напрямки формування облікової політики, а також затверджує її наказом.

- бухгалтерської служби: бухгалтери формує проект облікової політики, обираючи конкретні методи обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів;

- юридичної служби: юридична служба оцінює відповідність облікової політики чинному законодавству України;

- інших зацікавлених сторін: до процесу формування облікової політики можуть бути залучені й інші зацікавлені сторони, наприклад, внутрішні аудитори, податкові консультанти, представники інвесторів тощо;

Важливо, щоб формування облікової політики здійснювалося на основі:

- об'єктивності: облікова політика повинна ґрунтуватися на об'єктивних даних та інформації, що забезпечує достовірне відображення активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;

- відповідності законодавству: облікова політика повинна відповідати вимогам чинного законодавства України, а також національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку;

- узгодженості: облікова політика повинна бути узгоджена з іншими внутрішніми документами підприємства, зокрема з наказом про інвентаризаційну політику, наказом про документообіг тощо;

- стабільності: облікова політика, як правило, застосовується протягом одного звітного року. Зміна облікової політики допускається лише у випадках, передбачених законодавством або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Формування облікової політики є динамічним процесом, який потребує постійного оновлення та вдосконалення. Це пов'язано зі змінами в законодавстві, появою нових методів обліку та оцінки, а також зі зміною стратегічних цілей та завдань підприємства.

Таким чином, формування облікової політики займає важливе місце у діяльності підприємства, впливаючи на його фінансову стійкість, конкурентоспроможність та інвестиційну привабливість.

Формування облікової політики є фундаментальним аспектом у діяльності будь-якого підприємства. Вона слугує основою для:

Достовірного відображення фінансово-господарських операцій: чітко визначені принципи, методи та процедури обліку гарантують, що фінансова звітність дає точне та неупереджене уявлення про реальний фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

Прийняття обґрунтованих управлінських рішень: завдяки прозорій та надійній обліковій політиці керівництво має доступ до достовірної інформації, необхідної для прийняття ефективних та своєчасних управлінських рішень.

Ефективного управління фінансовими ресурсами: чітко визначені правила обліку дозволяють оптимізувати використання фінансових ресурсів, мінімізувати ризики та максимізувати прибуток.

Стандартизація обліку: Визначення чітких принципів, методів та процедур обліку веде до стандартизації бухгалтерського обліку на підприємстві. Це, в свою чергу, підвищує: Прозорість: чітко визначені правила обліку роблять фінансову звітність зрозумілою та доступною для всіх зацікавлених сторін, таких як інвестори, кредитори, органи державного управління та інші. Надійність: стандартизований облік гарантує, що фінансова звітність є однорідною та порівнянною з фінансовою звітністю інших підприємств, що полегшує її аналіз та оцінку.

Вплив на фінансову звітність та управління

Облікова політика впливає на всі аспекти фінансової звітності підприємства, від оцінки активів та зобов'язань до визнання доходів та витрат. Це робить її необхідним інструментом для: Фінансового аналізу: чітко визначені правила обліку дозволяють проводити точний та об'єктивний аналіз фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Фінансового планування: на основі облікової політики керівництво може розробити ефективні фінансові плани та прогнози.

Контролю: завдяки стандартизованому обліку керівництво може ефективно контролювати фінансову діяльність підприємства.

Формування чіткої та прозорої облікової політики є вирішальним фактором для успішного функціонування будь-якого підприємства. Вона гарантує достовірність фінансової звітності, сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ»

2.1. Організаційні підходи до формування облікової політики у межах фінансового і управлінського обліку

Формування облікової політики є важливим аспектом діяльності будь-якого підприємства, адже воно визначає методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

В межах фінансового та управлінського обліку ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» використовує централізований підхід. При цьому підході формування облікової політики зосереджено в руках бухгалтерської служби. Цей орган розробляє та затверджує єдину облікову політику для всіх підрозділів підприємства.

Переваги даного підходу:

- забезпечення єдиних принципів обліку на всьому підприємстві;
- зниження ризиків помилок та порушень;
- полегшення контролю за дотриманням облікової політики;

Недоліки:

- може не враховувати специфіку діяльності окремих підрозділів;
- може бути менш гнучким до змін в умовах господарювання.

Вибір оптимального організаційного підходу до формування облікової політики залежить від низки факторів:

- розміру та структури підприємства;
- галузевої специфіки діяльності;
- рівня централізації управління підприємством;
- професійного рівня бухгалтерської служби;
- інформаційних систем, що використовуються на підприємстві;

Важливо, щоб обраний підхід забезпечував:

- достовірність фінансової звітності;
- відповідність облікової політики вимогам чинного законодавства;
- узгодженість облікової політики з іншими внутрішніми документами підприємства;
- гнучкість облікової політики до змін в умовах господарювання.

Незалежно від обраного підходу, формування облікової політики повинне бути прозорим та документованим.

Вибір оптимального організаційного підходу до формування облікової політики залежить від розміру та структури підприємства, галузі діяльності підприємства, рівня складності обліку, наявності кваліфікованих фахівців та фінансової політики підприємства.

Облікова політика здійснюється таким чином, щоб на основі певної методики збору й опрацювання даних забезпечити потреби менеджменту в достатній, оперативній, релевантній інформації для прийняття рішень.

Користувачі облікової політики – це фізичні або юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень. Такі потреби, зокрема мають:

- інвестори – це особи, які дають венчурний капітал, та їх консультанти, стурбовані ризиком, притаманним інвестиціям і доходам від цих інвестицій. Їм потрібна інформація, яка допомагає визначити, як необхідно діяти (купувати, утримувати чи продавати);
- акціонери – це зацікавлені в інформації особи, які оцінюють спроможність підприємства сплачувати дивіденди;
- працівники – це зацікавлені в інформації особи щодо стабільності та прибутковості роботодавців, а також в інформації, яка дозволяє їм оцінити здатність підприємства забезпечувати оплату праці та зайнятість;
- позикодавці – це користувачі інформації, яка дозволяє їм впевнитися, чи будуть їхні позики та відсотки з суми позик сплачені своєчасно;
- постачальники та інші торгові кредитори – зацікавлені в інформації особи, щодо своєчасності сплати заборгованостей.

Від ефективності облікової політики залежить якість управлінських рішень і загальний фінансовий стан підприємства.

Основні організаційні підходи до формування облікової політики:

1. Визначення цілей та завдань управлінського обліку. Основні цілі можуть включати збір та аналіз інформації для прийняття управлінських рішень або планування та контроль діяльності підприємства;

2. Вибір методів обліку. Підприємство повинно вибрати методи обліку, які найкраще відповідають його специфіці діяльності та потребам управління. До основних методів належать методи калькулювання собівартості (прямі, позамовні, попроцесні), методи обліку витрат (облік витрат за центрами відповідальності, облік за видами витрат, облік за носіями витрат) та методи обліку доходів і витрат (метод нарахування, касовий метод).

3. Вибір програмного забезпечення. Для ефективного ведення бухгалтерського обліку необхідно вибрати відповідне програмне забезпечення, яке забезпечить автоматизацію облікових процесів, збір, зберігання та аналіз даних і генерацію управлінських звітів у зручній та зрозумілій формі.

4. Навчання персоналу. Для ефективного впровадження облікової політики необхідно провести навчання та підвищення кваліфікації персоналу, тобто семінари та тренінги для співробітників або введення системи постійного навчання та обміну досвідом.



Рис.2.1. Етапи формування облікової політики

Отже, формування облікової політики є важливим процесом, який впливає на всі аспекти діяльності підприємства. У межах фінансового та управлінського обліку використовуються різні організаційні підходи до формування облікової політики, кожен з яких має свої переваги та недоліки. Ефективна облікова політика забезпечує надійну інформаційну підтримку управлінських рішень і сприяє досягненню стратегічних цілей підприємства.

2.2. Методичні аспекти розроблення облікової політики підприємством

Методичний аспект облікової політики визначає варіанти відображення в бухгалтерському обліку та отримання інформації про факти господарської

діяльності виходячи з альтернативних способів (прийомів) та специфіки діяльності підприємства.

Розробка облікової політики підприємства є важливим процесом, який потребує ретельного підходу та всебічного аналізу.



Рис.2.2. Методичні аспекти облікової політики

Процес розробки облікової політики ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» включає наступні етапи:

1. Визначення цілей та завдань облікової політики. На цьому етапі керівництво підприємства визначає, які цілі та завдання повинна вирішувати облікова політика. Це можуть бути:

- забезпечення достовірності та повноти фінансової звітності;
- оптимізація податкових зобов'язань;
- управління фінансовими ризиками;
- покращення інвестиційної привабливості підприємства;
- підвищення прозорості та інформативності фінансової звітності.

2. Аналіз чинного законодавства та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. На цьому етапі необхідно проаналізувати чинне законодавство України та національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, які регулюють ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Це дозволить визначити, які методи обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів дозволено використовувати на підприємстві.

3. Вибір методів обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів. На цьому етапі необхідно обрати конкретні методи обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів, які будуть використовуватися на підприємстві.

4. Оформлення облікової політики у вигляді наказу керівника підприємства. На цьому етапі необхідно оформити облікову політику у вигляді наказу керівника підприємства. Наказ повинен містити:

- загальні положення облікової політики.
- методи обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів.
- інші положення, які вважає за необхідне керівництво підприємства.

5. Доведення облікової політики до відома всіх зацікавлених сторін. На цьому етапі необхідно довести облікову політику до відома всіх зацікавлених сторін, включаючи:

- бухгалтерську службу;
- юридичну службу;
- інших працівників підприємства;
- інвесторів;
- кредиторів;
- інші зацікавлені сторони.

5. Регулярний перегляд та оновлення облікової політики.

Методичні аспекти розроблення облікової політики підприємства включають визначення мети і завдань, вибір облікових методів і принципів, регламентацію облікових процедур, організацію облікового процесу, навчання персоналу, контроль і аудит, а також періодичний перегляд і оновлення облікової політики. Ефективна облікова політика сприяє точному відображенню фінансово-господарських операцій, підтримує прийняття обґрунтованих управлінських рішень і забезпечує відповідність законодавчим вимогам.

Мета облікової політики полягає у забезпеченні достовірного та своєчасного відображення фінансово-господарських операцій, сприянні прийняттю обґрунтованих управлінських рішень та підвищенні прозорості та ефективності фінансового менеджменту.

Завданням облікової політики є:

- вибір облікових методів і принципів;
- регламентація облікових процедур;
- забезпечення відповідності облікової системи чинному законодавству.

Розробка облікової політики – це важливий процес, який потребує ретельного підходу та знань у сфері бухгалтерського обліку та фінансів.

Прийнята ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» облікова політика підлягає оформленню відповідним розпорядчим документом (наказом, розпорядженням) підприємства, який є документом внутрішнього користування. Розпорядчий документ про облікову політику є головним внутрішнім документом, який встановлює сукупність принципів, методів і процедур, що використовує підприємство для складання та подання фінансової звітності. На складання розпорядчого документа про облікову політику значну увагу звертає керівництво підприємства, оскільки він не тільки забезпечує інформаційні потреби системи тактичного та стратегічного управління підприємством, але також є ефективним інструментом у господарських відносинах підприємства.

Облікова політика дає змогу урегулювати ситуацію, коли стосовно одного й того ж методу оцінки, обліку і процедур неможливо однозначно визначити

правильність їх застосування, тому що їх трактують по-різному у різних нормативних актах з бухгалтерського обліку та фінансової звітності, тобто коли варіативність методів оцінки, обліку і процедур зумовлена суперечностями і недосконалістю чинного законодавства.

Облікова політика у межах підприємства є не тільки керівництвом з організації і ведення обліку з метою оптимізації облікового процесу, але й вагомим аргументом для вирішення господарських спорів. Проте значення облікової політики керівництво підприємств та фахівців з бухгалтерського обліку недооцінює, що призвело до ситуації, коли далеко не на кожному підприємстві є відповідний розпорядчий документ.

ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» зобов'язане формувати облікову політику, тому складання розпорядчого документа про облікову політику має бути типовою управлінською дією підприємства. Повноваження щодо формування облікової політики надано виконавчим органам управління підприємством, без уточнення складу фахівців. Це підвищує вимоги до професійного рівня фахівців, відповідальних за складання розпорядчого документа, які повинні врахувати принципи та норми, встановлені законодавством з бухгалтерського обліку та фінансової звітності, з урахуванням реальних умов господарської діяльності підприємства.

До основних методичних аспектів облікової політики належать:

– вибір методів обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів. Це один із найважливіших аспектів облікової політики, адже саме він впливає на достовірність та повноту фінансової звітності. При виборі методів обліку та оцінки підприємство повинно керуватися такими принципами:

- об'єктивність;
- відповідність законодавству;
- узгодженість;
- стабільність;
- визначення облікових реєстрів та форм бухгалтерської облічності.

- встановлення порядку документообігу;
- визначення порядку проведення інвентаризації;
- встановлення порядку виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Розробка облікової політики є важливим процесом для будь-якого підприємства. Вона дає можливість підприємству забезпечити відповідність ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності вимогам законодавства та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, отримати достовірну та повноту інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, приймати обґрунтовані управлінські рішення, підвищити прозорість діяльності підприємства, знизити ризики, пов'язані з прийняттям управлінських рішень та підвищити ефективність управління.

Також важливо, щоб облікова політика регулярно переглядалася та оновлювалася у відповідності до змін в законодавстві, національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, а також у міру зміни цілей та завдань підприємства.

2.3. Удосконалення методики формування облікової політики підприємства.

В сучасних умовах динамічного розвитку економіки та постійних змін у законодавстві та нормативній базі бухгалтерського обліку, питання удосконалення методики формування облікової політики підприємства набуває особливої актуальності.

Основними напрямками удосконалення методики формування облікової політики ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» є:

1. Впровадження ризик-орієнтованого підходу. Замість формального вибору методів обліку та оцінки, варто ґрунтуватися на оцінці ризиків, пов'язаних з різними методами, визначати та аналізувати ключові ризики, що впливають на фінансову звітність, та обирати методи обліку, які мінімізують ці ризики.

2. Підвищення прозорості та інформативності облікової політики, тобто розкривати в обліковій політиці більше інформації про методи обліку та оцінки, які використовуються, а також про припущення, зроблені при їх застосуванні, використовувати зрозумілу та доступну мову при описі методів обліку та оцінки, надавати користувачам фінансової звітності можливість оцінити вплив різних методів обліку та оцінки на фінансові результати та фінансовий стан підприємства.

3. Використання сучасних методів обліку та оцінки. Суть полягає в застосуванні новітніх методів обліку та оцінки, які краще відображають економічну реальність та надають більш достовірну інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства, у вивченні та аналізі міжнародного досвіду застосування методів обліку та оцінки та впровадженні методів обліку та оцінки, які відповідають міжнародним стандартам бухгалтерського обліку.

4. Залучення до процесу формування облікової політики зацікавлених сторін. Суть полягає в залученні до процесу формування облікової політики керівництва підприємства, бухгалтерську службу, юристів, аудиторів, представників інвесторів та інших зацікавлених сторін та врахуванні думки та пропозицій всіх зацікавлених сторін при розробці облікової політики. Також до цього належить забезпечення прозорості та відкритості процесу формування облікової політики.

5. Автоматизація процесу формування облікової політики. Використовується програмне забезпечення для автоматизації процесу формування облікової політики. Створюється та зберігається облікова політика в електронному вигляді. Забезпечується доступ до облікової політики для всіх зацікавлених сторін.

Впровадження зазначених напрямків удосконалення методики формування облікової політики дозволить підприємству підвищити достовірність та повноту фінансової звітності, покращити прозорість та інформативність облікової політики, знизити ризики, пов'язані з використанням методів обліку та оцінки, підвищити інвестиційну привабливість підприємства.

Підприємству слід постійно вивчати нові методи обліку та оцінки, які використовуються в Україні та в інших країнах світу. Це дозволить вибрати ті методи, які найкраще відповідають його специфіці та цілям облікової політики. Цей процес вимагає комплексного підходу, який включає аналіз існуючої облікової політики, виявлення проблемних аспектів і впровадження нових методів та інструментів.

Нижче наведено основні кроки та рекомендації для удосконалення методики розроблення формування облікової політики підприємства. Фактори які визначають вибір, розроблення облікової політики підприємства (рис.2.3).



Рис.2.3. Фактори які визначають вибір, розроблення облікової політики підприємства

Мотивація та залучення персоналу надає змогу впровадити систему мотивації для працівників бухгалтерії, яка включає преміювання за якісне та своєчасне виконання облікових процедур.

Використання сучасних інформаційних технологій дає вибір та впровадження програмного забезпечення для автоматизації облікових процесів;

Контроль та аудит облікової політики ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» поділяють на два типи: внутрішній контроль та аудит. Суть полягає у створенні системи внутрішнього контролю для регулярної перевірки дотримання облікової політики, проведення внутрішніх аудитів для виявлення недоліків і надання рекомендацій щодо їх усунення.

Зовнішній аудит – це залучення зовнішніх аудиторів для незалежної оцінки ефективності облікової політики. Враховуються рекомендації зовнішніх аудиторів при перегляді та оновленні облікової політики.

Удосконалення методики формування облікової політики підприємства є безперервним процесом, який вимагає регулярного аналізу, впровадження нових методів і технологій, а також підвищення кваліфікації персоналу. Комплексний підхід до цього процесу дозволяє створити ефективну облікову політику, яка забезпечує достовірність фінансової інформації, підтримує прийняття управлінських рішень та відповідає сучасним вимогам бізнес-середовища.

Удосконалення методики формування облікової політики підприємства є ключовим фактором підвищення якості фінансової звітності, прийняття обґрунтованих управлінських рішень та ефективного управління фінансовими ресурсами.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ У ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ»

3.1. Організація і методика проведення аудиту дотримання облікової політики підприємством

Аудит облікової політики підприємства відіграє важливу роль для оцінки системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю.

Грамотно визначена облікова політика дає змогу бухгалтерській службі реалізувати всю повноту функцій бухгалтерського обліку, робить його одним з основних інструментів управління підприємством. Аудит облікової політики дає змогу скласти уявлення не лише про бухгалтерський облік, а й про професіоналізм бухгалтерської служби та адміністрації підприємства, зацікавленість підприємства у результатах діяльності.

Під час аудиту облікової політики в ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» формується уявлення про якість організації бухгалтерського обліку; правильність розмежування функцій та повноважень, максимальність зниження можливостей для зловживань, повноту та раціональність системи бухгалтерського обліку. Тому аудит облікової політики має бути спрямований на вдосконалення та оптимізацію побудови облікового процесу, його узгодженість, та на досягнення стратегічної мети діяльності підприємства.

Мета аудиту облікової політики — сприяння формуванню достовірної фінансової звітності підприємства згідно з вимогами чинного законодавства, принципами бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також метою діяльності (зокрема, стратегічною метою фінансового менеджменту).

Основними завданнями аудиту облікової політики підприємства є:

- встановлення наявності та складу наказу про облікову політику підприємства;

- спрямування облікової політики підприємства з точки зору інтересів системи управління;
- відповідність концепції облікової політики меті, характеру та умов діяльності підприємства;
- послідовність застосування облікової політики;
- наявність методів та процедур обліку, відмінних від установлених нормативними документами.

Методика аудиту установчих документів ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» та облікової політики вносить повноту розкриття обраних під час формування облікової політики способів та ведення бухгалтерського обліку, що істотно впливають на оцінку та прийняття рішень користувачами фінансової звітності;

Законодавчою та нормативною базами аудиту облікової політики підприємства є закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок та зміни у фінансових звітах», план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій тощо.

Джерелами інформації аудиту облікової політики є наказ про облікову політику підприємства та робочий план рахунків бухгалтерського обліку, а також перелік затверджених форм первинних документів та форм документів для внутрішньої бухгалтерської звітності, затверджені методики обліку окремих показників та інші додатки до наказу про облікову політику підприємства, форма річної фінансової звітності № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» тощо.

Метою ознайомлення з обліковою політикою є вивчення та оцінка основних принципів організації бухгалтерського обліку, методів та процедур обліку, закріплених в обраній підприємством обліковій політиці. При цьому встановлюється склад розпорядчих документів, що визначають облікову політику.

Ефективність діяльності підприємства залежить від концепції, яка покладена в основу організації обліку в цілому та бухгалтерського обліку зокрема. Тому аудитор повинен перевірити, наскільки у наказі про облікову політику передбачено порядок формування інформаційної системи, в якій основна роль належить бухгалтерському обліку.

Аудит дотримання облікової політики підприємством – це комплекс перевірочних процедур, спрямованих на оцінку відповідності ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємством його обліковій політиці.

Цілі аудиту дотримання облікової політики:

- перевірка дотримання законодавства України та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності.

- оцінка обґрунтованості та правильності вибору методів обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів;

- виявлення та виправлення помилок у веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності;

- підвищення якості фінансової звітності;

- забезпечення достовірності та повноти інформації, що міститься у фінансовій звітності.

Методика проведення аудиту дотримання облікової політики розпочинається з планування аудиту. На цьому етапі аудитор визначає:

- мету та завдання аудиту;

- обсяг аудиту;

- аудиторські ризики;

- необхідні аудиторські докази;

- календар аудиту;

- склад аудиторської групи.

Наступним кроком є виконання аудиторських процедур. На цьому етапі аудитор ознайомлюється з обліковою політикою підприємства, оцінює обґрунтованості вибору методів обліку та оцінки, проводить тестування контролю за веденням бухгалтерського обліку та складанням фінансової звітності, виконує детальні тести по суті операцій та проводить аналітичні процедури.

Далі аудитор формує аудиторський висновок, в якому висловлює свою думку щодо дотримання підприємством його облікової політики. Потім аудитор доводить аудиторський висновок до керівництва підприємства та обговорює з ним виявлені недоліки та помилки. В кінці видаються рекомендації щодо усунення виявлених недоліків та помилок.

Етапи проведення, планування і дотримання облікової політики підприємства. (рис.3.1).



Рис.3.1. Етапи проведення, планування і дотримання облікової політики підприємства.

Важливі аспекти аудиту дотримання облікової політики:

– професійна компетентність аудитора. Аудитор, який проводить аудит дотримання облікової політики, повинен мати глибокі знання з бухгалтерського обліку, аудиту, законодавства України та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку;

– об'єктивність та неупередженість аудиту. Аудит дотримання облікової політики повинен проводитися об'єктивно та неупереджено. Аудитор не повинен мати будь-якої зацікавленості у результатах аудиту;

– використання достатніх та належних аудиторських доказів. Аудитор повинен зібрати достатні та належні аудиторські докази, щоб підтвердити свою думку щодо дотримання підприємством його облікової політики;

– конфіденційність аудиторської інформації. Аудитор повинен зберігати в таємниці всю аудиторську інформацію, яка стала йому відома під час проведення аудиту.

Аудит дотримання облікової політики є важливим інструментом, який може допомогти підприємству підвищити якість фінансової звітності, покращити управління фінансовими ризиками, підвищити інвестиційну привабливість підприємства та зміцнити довіру до підприємства з боку контрагентів.

Мета аудиту дотримання облікової політики:

– встановлення відповідності ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємством його обліковій політиці;

– виявлення порушень у веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності;

– надання рекомендацій щодо усунення виявлених порушень.

Завдання аудиту дотримання облікової політики:

– перевірка правильності вибору методів обліку та оцінки активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат та фінансових результатів;

– перевірка правильності застосування обраних методів обліку та оцінки;

– перевірка правильності ведення облікових реєстрів та форм фінансової звітності;

– перевірка дотримання порядку документообігу;

– перевірка проведення інвентаризації;

– перевірка порядку виправлення помилок у бухгалтерському обліку.

Аудит дотримання облікової політики підприємством є важливою процедурою, яка дозволяє оцінити відповідність облікової політики підприємства чинному законодавству та національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку та виявити порушення в застосуванні облікової політики та їх вплив на фінансову звітність підприємства.

Дати рекомендації щодо усунення виявлених порушень та вдосконалення облікової політики.

Важливим моментом аудиту дотримання облікової політики підприємства є дотримання принципів аудиту, таких як:

- незалежність;
- об'єктивність;
- професійна компетентність;
- конфіденційність.

Дотримання вищезазначених принципів та методики проведення аудиту дозволить аудитору отримати достовірну та достатню інформацію про дотримання облікової політики підприємством та дати обґрунтований аудиторський висновок.

3.2. Аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства

Облікова політика підприємства відіграє важливу роль у його фінансово-господарській діяльності. Вона впливає на фінансове становище, фінансові результати, податкові зобов'язання, інвестиційну привабливість та управління фінансовими ризиками.

При аналізі впливу облікової політики ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» на фінансово-господарську діяльність підприємства слід враховувати такі фактори (рис.3.2):

- специфіка діяльності підприємства;
- цілі підприємства;
- вимоги законодавства та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

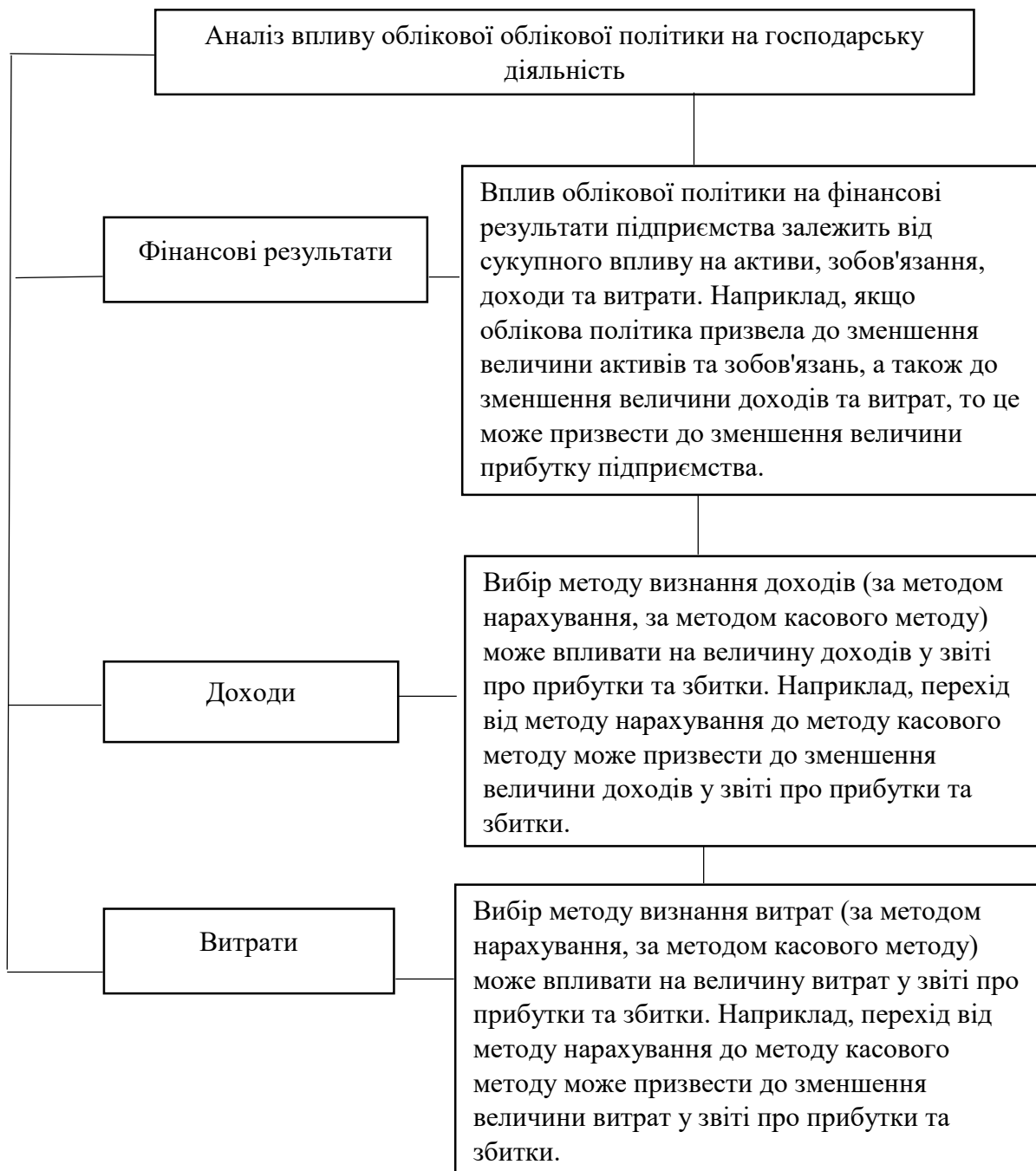


Рис.3.2. Аналіз впливу облікової політики на господарську діяльність

Важливо, щоб облікова політика підприємства була об'єктивною, відповідною законодавству, узгодженою, стабільною і прозорою.

Регулярний аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства дозволить йому:

- підвищити ефективність ведення бухгалтерського обліку;
- оптимізувати податкові платежі;
- покращити управління фінансовими ризиками;
- підвищити інвестиційну привабливість.

Аналіз впливу облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства є важливим завданням, оскільки облікова політика безпосередньо впливає на фінансові результати, управлінські рішення та загальний стан підприємства.

Вплив на показники фінансової звітності:

- валовий прибуток та операційний прибуток. Вибір методів обліку витрат і доходів впливає на величину валового та операційного прибутку;
- чистий прибуток. Амортизаційна політика, методи оцінки запасів та інші аспекти облікової політики безпосередньо впливають на величину чистого прибутку;
- фінансові коефіцієнти. Показники ліквідності, рентабельності, обертання активів та інші фінансові коефіцієнти залежать від методів обліку, використаних у фінансовій звітності.

Вплив облікової політики на управлінські рішення:

- інвестиційні рішення. Політика амортизації та оцінки основних засобів впливає на визначення строку окупності інвестицій та інших ключових показників;
- фінансове планування. Вибір методів обліку впливає на точність фінансових прогнозів та планування грошових потоків;
- оцінка рентабельності. Вибір методів обліку витрат безпосередньо впливає на показники рентабельності підприємства;

– аналіз витрат. Методи обліку витрат за центрами відповідальності, витратами на одиницю продукції та інші аспекти впливають на точність аналізу витрат і прийняття рішень щодо оптимізації витрат.

3. Вплив облікової політики на податкове планування:

- оптимізація податкового навантаження;
- вибір методів амортизації. Використання різних методів амортизації може впливати на податкові відрахування та розмір оподатковуваного прибутку;
- оцінка запасів. Зміна методів оцінки запасів впливає на величину собівартості реалізованої продукції та, відповідно, на розмір оподатковуваного прибутку;
- підготовка податкової звітності;
- вибір облікових принципів. Узгодженість облікової політики з податковим законодавством забезпечує правильність підготовки податкової звітності та мінімізує ризики податкових перевірок.

Вплив облікової політики на внутрішній контроль та аудит:

- підвищення ефективності внутрішнього контролю;
- стандартизація облікових процедур. Чітко визначена облікова політика сприяє встановленню стандартних процедур обліку та контролю, що підвищує ефективність внутрішнього контролю;
- підвищення прозорості. Докладні методичні вказівки та регламенти підвищують прозорість облікових процесів і полегшують внутрішній аудит;
- проведення зовнішнього аудиту;
- підготовка до аудиту.

Облікова політика підприємства має значний вплив на його фінансово-господарську діяльність. Вибір методів обліку, принципів і процедур визначає, як будуть відображені фінансові результати, впливає на управлінські рішення, податкове планування, внутрішній контроль та аудит. Удосконалення облікової політики шляхом регулярного аналізу, врахування змін у законодавстві та стандартів, а також підвищення кваліфікації персоналу забезпечує ефективність управління фінансами підприємства та сприяє його сталому розвитку.

На етапі оцінки впливу облікової політики на фінансову звітність необхідно оцінити, як обрані методи обліку та оцінки впливають на показники фінансової звітності. Для цього можна використовувати різні методи аналізу, такі як порівняльний аналіз, факторний аналіз, трендовий аналіз тощо.

Наступний етап – виявлення ризиків, пов'язаних з обліковою політикою підприємства. До таких ризиків можуть належати:

- ризик помилок;
- ризик зловживання;
- ризик невизначеності.

Облікова політика – це невід'ємна частина системи управління підприємством, яка суттєво впливає на його фінансово-господарську діяльність. Вона визначає принципи, методи та процедури ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, що, в свою чергу, впливає на якість фінансової звітності, управління фінансовими ризиками, податкове планування, інвестиційну привабливість.

Також важливо, щоб аналіз облікової політики на фінансово-господарську діяльність підприємства проводився регулярно, адже облікова політика може змінюватися з часом. Облікова політика є важливим інструментом управління підприємством, який може допомогти йому досягти своїх стратегічних цілей.

3.3. Облікова політика у системі інформаційного забезпечення управління підприємством

Облікова політика є невід'ємною частиною системи інформаційного забезпечення управління підприємством. Вона відіграє важливу роль у забезпеченні керівництва підприємства достовірною та повною інформацією про його фінансовий стан та результати діяльності.

Інформаційне забезпечення управління ТОВ «АУДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ «ВЕКТОР АУДИТУ» являє собою систему збору, обробки, аналізу та передачі інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Ця

система включає в себе первинні документи, бухгалтерські реєстри, фінансову звітність та інші документи.

Облікова політика визначає:

- методи обліку та оцінки активів, зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів;
- порядок ведення бухгалтерського обліку;
- порядок складання фінансової звітності.

Важливість облікової політики в системі інформаційного забезпечення управління підприємством полягає в наступному:

– забезпечення достовірності та повноти інформації. Облікова політика повинна забезпечувати те, щоб інформація, яка використовується для прийняття управлінських рішень, була достовірною та повною;

– підвищення прозорості. Облікова політика повинна бути прозорою, тобто керівництво підприємства та інші зацікавлені сторони повинні мати доступ до інформації про те, як ведеться бухгалтерський облік та складається фінансова звітність;

– зниження ризиків. Облікова політика може бути використана для зниження ризиків, пов'язаних з прийняттям управлінських рішень;

– підвищення ефективності управління. Достовірна та повна інформація, яка надається обліковою політикою, може допомогти керівництву підприємства приймати більш ефективні управлінські рішення.

Для того, щоб облікова політика ефективно виконувала свою роль в системі інформаційного забезпечення управління підприємством, вона повинна робити такі вимоги:

- відповідність законодавству;
- відповідність цілям підприємства;
- практичність;
- зрозумілість.

Ефективне використання облікової політики у системі інформаційного і управлінського забезпечення підприємства (рис.3.3).

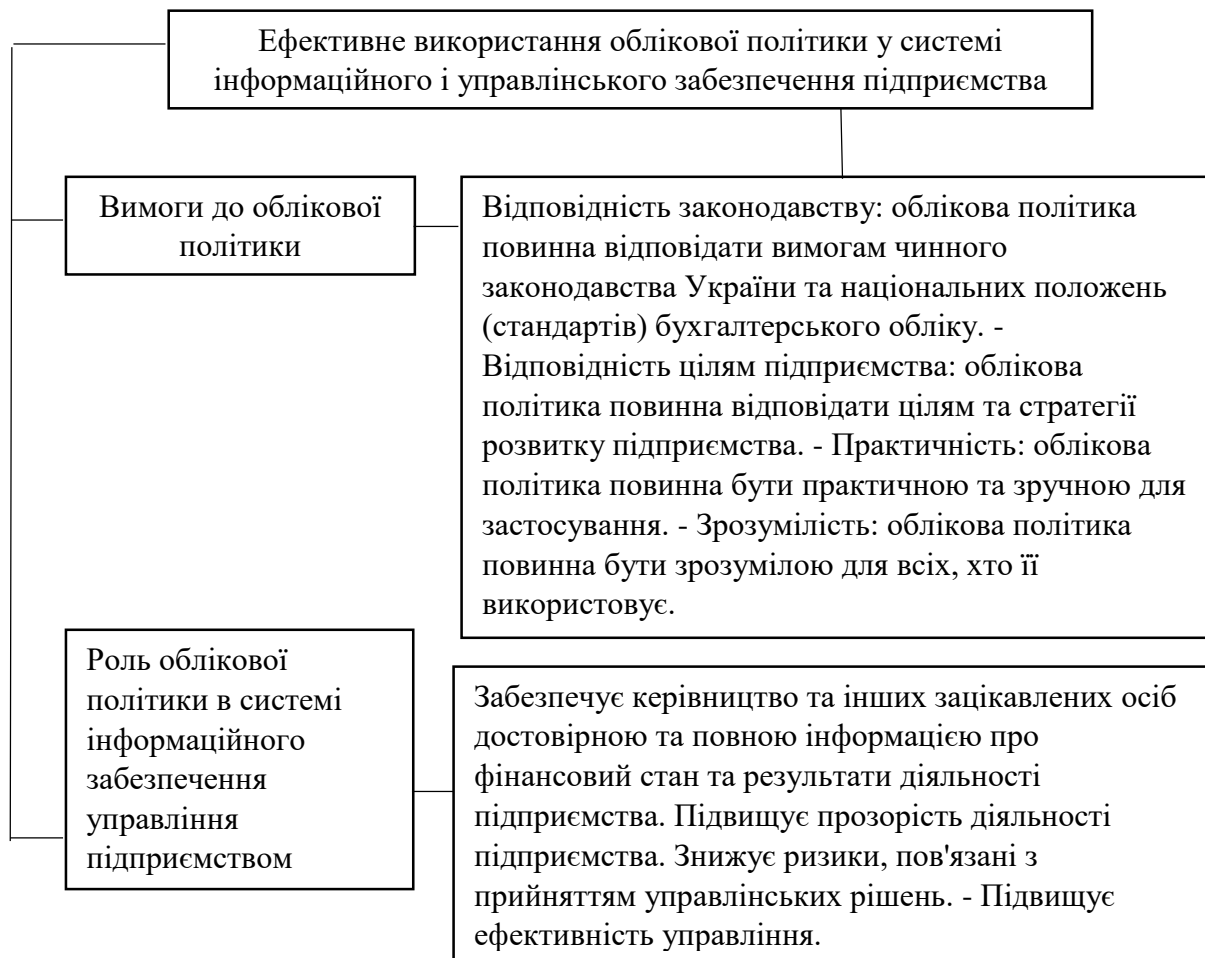


Рис.3.3. Ефективне використання облікової політики у системі інформаційного і управлінського забезпечення підприємства

Облікова політика у системі інформаційного забезпечення управління підприємством відіграє ключову роль, оскільки вона визначає правила та процедури, які забезпечують формування фінансової інформації для прийняття управлінських рішень. Розглянемо детальніше, як облікова політика інтегрується в систему інформаційного забезпечення управління підприємством, а також її вплив на ефективність управління.

Облікова політика відіграє центральну роль у системі інформаційного забезпечення управління підприємством. Вона забезпечує стандартизацію облікових процедур, достовірність, актуальність та своєчасність фінансової інформації, що є основою для прийняття ефективних управлінських рішень. Інтеграція облікової політики з інформаційними системами бухгалтерського

обліку та ERP-системами підвищує ефективність управління фінансовими ресурсами та забезпечує відповідність сучасним вимогам бізнесу і законодавства. Регулярний перегляд і вдосконалення облікової політики дозволяє підприємству адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та підтримувати високий рівень фінансової звітності.

Таким чином, облікова політика є важливим інструментом інформаційного забезпечення управління підприємством, який може допомогти керівництву приймати більш ефективні управлінські рішення.

ВИСНОВОК

У даній бакалаврській роботі було досліджено і зроблено наступні висновки:

– Облікова політика підприємства – це система принципів, методів та процедур, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

– Формування облікової політики – це процес, який включає в себе визначення цілей та завдань облікової політики, аналіз чинного законодавства та нормативно-правових актів, вибір методів обліку та оцінки активів, зобов'язань, доходів, витрат та фінансових результатів, розробку процедур ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, затвердження облікової політики.

– Аудит облікової політики – це процес перевірки відповідності облікової політики підприємства чинному законодавству та нормативно-правовим актам, а також її ефективності в забезпеченні достовірності та повноти інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

В роботі також було розроблено методичні рекомендації щодо формування облікової політики підприємств та рекомендації щодо вдосконалення формування та аудиту облікової політики підприємства. Впровадження цих рекомендацій дозволить покращити якість облікової політики підприємств, підвищити достовірність та повноту інформації про фінансовий стан та результати їх діяльності, а також сприяти розвитку ринкової економіки та підвищенню інвестиційної привабливості України. Крім того, в роботі було досліджено вплив облікової політики на фінансову звітність підприємства.

Було встановлено, що облікова політика може суттєво впливати на показники фінансового стану та результатів діяльності підприємства, тому її формування та застосування повинні здійснюватися з урахуванням цієї обставини.

В цілому, дана бакалаврська робота дає всебічне уявлення про зміст, порядок формування та аудит облікової політики підприємства.

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами для покращення якості облікової політики, а також аудиторськими фірмами для вдосконалення методики аудиту облікової політики.

СПИСКИ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. Київ: “Центр учбової літератури”, 2021. 534 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. Грушко В.І., Брадул О.М., Шепелюк В.А., Ільїна С.Б, Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В. Аудит: підручник. К.: Ліра-К, 2021. 324 с.
4. Гуцаленко Л.В. Управлінський облік : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 371 с.
5. Гуцаленко Л.В. Управлінський облік: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 371 с.
6. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік : приклади, задачі, тести: навч. посіб. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 211 с.
7. Задорожний З.-М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік: приклади, задачі, тести : навч. посіб. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.
8. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV. Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» № від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2939-12>
12. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291
URL: www.rada.gov.ua

13. Ковальчук Т.М., Никифорак І.І. Облік і аудит: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 316 с.
14. Ковальчук Т.М., Никифорак І.І. Облік і аудит: практикум. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 148 с.
15. Лабунська С.В., Безкоровайна Л.В. Управлінський облік : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2016. 351 с.
16. Лень В.С. Фінансовий облік : навчальний облік. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 608 с.
17. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Київ : Вид-во «Центр навчальної літератури», 2010. 528 с.
18. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості; затв. наказом М-ва промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. 305 с.
19. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 із змінами та доповненнями. Сайт Верховної ради України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>
20. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства, затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <http://search.ligazakon.ua>
21. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2021 року. URL: https://www.apob.org.ua/?page_id=3482
22. Нападовська Л.В. Управлінський облік: підруч. для вузів. Київ: КНЕУ, 2010. 648 с.
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Податкові різниці». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні

- вимоги до фінансової звітності». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 «Консолідована фінансова звітність». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8 «Нематеріальні активи». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 «Зобов'язання». сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12 «Фінансові інвестиції». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13 «Фінансові інструменти». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 14 «Оренда». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 15 «Дохід». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17 «Податок на прибуток». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 18 «Будівельні контракти». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19 «Об'єднання підприємств». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 20 «Консолідована фінансова звітність». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21 «Вплив змін валютних курсів». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 22 «Вплив інфляції». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01>
43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 24 «Прибуток на акцію». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
44. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 «Спрощена фінансова звітність». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
45. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 26 «Виплати працівникам». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 28 «Зменшення корисності активів». Сайт Верховної ради України. URL :

<http://zakon4.rada.gov.ua>.

48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 29 «Фінансова звітність за сегментами». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
49. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 30 «Біологічні активи». Сайт Верховної ради України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
50. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 31 «Фінансові активи». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>
51. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 32 «Інвестиційна нерухомість». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
52. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
53. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 34 «Платіж на основі акцій». Сайт Верховної ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
54. Огійчук М.Ф., Новіков І.Т., Рагуліна І.І. Аудит : організація і методика : навчальний посібник. К. : Алерта, 2010. 584 с.